

בעזרת השי"ת

גליון פרשת ויחי

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ רבי יחזקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שבתא טבא וכוט"ס

שיחת מו"ר שליט"א לפרשת ויחי

תיקון השכינה ובנין בית המקדש הנעשה ע"י כל איש ישראל

הנה בשבוע זה היה עשרה בטבת, והתאבלנו וצמנו וגם זכינו לעשות בבית המדרש תיקון מיוחד.

והחי יתן אל לבו מהו ענין זכרון בית המקדש וחורבנו לאחר כ"כ הרבה שנים וכיצד נוכל להתאבל ולהצטער ולהתענות על דבר שלא ראינו אותו ולא השתתפנו בו ומה נעשה לתקן את החורבן הזה.

ורבינו האר"י בכתבי הקודש שלו מבאר בכמה מקומות את ענין ביהמ"ק, שבעת שהיה קיים היו מאיר בעולם אור רוחני עליון הנקרא מוחין דגדלות ולא היה מסתלק כלל, ואחר החורבן הסתלק האור הזה ובא רק לעתות התפילה או בלימוד תורה וכן בשבתות וימים טובים ובשאר היום אינו מאיר כלל.

והנה דיברנו כמה פעמים שהשי"ת ברא את עולמו להיטיב לבריותיו וחלק מההטבה זו היא שיהיה להם יצה"ר ונסיונות שיצטרכו לעבוד ולהתגבר עליהם ועי"כ יוכלו לקבל שכרם בדין בלא נהמא דכיסופא, וע"כ בעת שהאדם זוכה והשי"ת מאיר עליו באורו הגדול הנקרא מוחין דגדלות אזי זה מתבטא בזה שנפתח לו לאדם ההבנה שאין עוד מלבדו, והעיקר הוא להשקיע לבנות את הקשר האמיתי עם השי"ת וזאת ע"י דיבורי תורה תפילה ואהבה להשי"ת,

דבעת שנקח בדרך משל, שהאדם רוצה להפיק איזה טובת הנאה מאיזה אדם שיודע שיכול להנות ממנו, אזי מנסה להתקרב לאותו אדם בזה שמכבד אותו ומדבר עמו דיבורים טובים ומקרב אותו כי יש לו מטרה להפיק ממנו איזה טובה או תועלת וזה דרך העולם.

ובעת שברור לו לאדם שהשי"ת בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים יבין שאין לו מה לקוות ולהשקיע אצל אחרים כי עד מהרה עלול הוא להתאכזב קשות, כי הכל נעשה אך ורק מאתו ית"ש וע"כ הדרך הנכונה והבטוחה היא להשקיע את כל מרצו "לבנות קשר אמיתי" עם השי"ת בלבד, ע"י שיתנהג כרצונו עפ"י התורה הק', ופיו ימלל דיבורים קדושים ברכות והודאות לשמו הגדול והקדוש על כל הטובות והחסדים שהשי"ת גומל עמו בכל עת וכך יתקרב עוד ועוד להשי"ת ואז יזכה גם לתיקונו העיקרי האמיתי והנצחי, וגם לישועות

ורפואות וכל מילי דמיטב מהשי"ת, כי נעשה אז בן חביב ויקר להשי"ת, כי זה כל תענוגו ית' שבניו מתקרבים אליו ומדבקים בו, כדרך האב ששמח כשילדיו באים אליו ומשתעשעים עמו.

ובעת שהאדם זוכה להבין זאת יותר ויותר זהו אור המוחין דגדלות שנשפע על האדם ביתר שאת ועוז שנעשה דבוק ומקושר מאוד להשי"ת, ודבר זה היה בעת שהיה ביהמ"ק קיים שהאיר בהירות כזאת על כל נשמות ישראל והיו יכולים לעבוד את השי"ת בנקל ולהגיע לתיקונם ותכליתם, אמנם מאחר והשטן עשה את עבודתו וקיטרג עלחיהם והיו מוכרחים לעמוד מצד הבחירה כאמור בכל מיני נסיונות שהיו בזמניהם שהלכו אחרי תאוותיהם וכן שנכשלו בשנאת חינם כידוע הפסידו מתנה זאת ונחרב ביהמ"ק.

ולזה רצון ההשי"ת כדאי' בסה"ק שהאדם יתקן ענין זה ע"י התגברותו על טבעו וילחום עם יצורו מלחמה רבה להתדבק ולהתקשר בכל עוז ותעצומות בהשי"ת ותורתו ועי"כ יוכל לבנות אט אט את ביהמ"ק תחילה ברוחניות של כל א' וא' ואח"כ ירד באופן המעשי בבנין גדול ומפואר כראוי לכבוד שמים.

ולזאת מתאבלים אנו על חורבן ביהמ"ק וכמאמ' חז"ל דכל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאלו נחרב בימיו, כי הבהירות הזאת והאור הקדוש הזה הנקרא מוחין דגדלות המסיע לנו לעבודת הבורא נסתלק מעמנו בעוונותינו ועתה עלינו להשיבו בכדי שיתגדל ויתקדש כבוד ה' בעולם, ע"י שנעמול לבנות בחזרה את ביהמ"ק בזה שנתגבר על היצה"ר ונעמול לבנות את הקשר עם השי"ת בכל עת ורגע בזה שנדבר דיבורים עמו ית' ונשתף אותו ית' בכל דבר וענין להודות ולהעתיר, ונרבה בלימוד תורה ותפילה וקיום המצוות כדבעי, ולהרבות אהבת חינם ואזי יבנה ביהמ"ק הפרטי של כל א' וא' והוא יעורר את ביהמ"ק הכללי שיבנה במהרה בימינו אכי"ר.

ספה"ק דגל מחנה אפרים

ויברך את יוסף וגו' האלקים הרועה אותי וגו'.

בכאן תמהו כל המפרשים שלא נזכר כלל בפסוק יוסף רק יברך את הנערים, ויש לומר שיש בזה רמז על יוסף דהנה ידוע אף על פי שבודאי השי"ת ברוך הוא וברוך שמו הוא הזן ומפרנס לכל מקרני ראמים ועד ביצי כינים (שבת ק"ז. ועוד) מכל מקום הכל הפעיל ה' שיהיה בדרך הטבע שיש עילה וסיבה מהיכן כל אחד מתפרנס כ"א לפי סיבתו ועסקיו לאחד מן הרווחת הסחורה ולאחד מן מתנות בני אדם היא הסיבה אשר על ידה מתפרנס ובאמת השי"ת הוא סיבת כל הסיבות ומכל מקום נעשה על ידי הטבע והנה הטבע והסיבה שזן את יעקב בעת ההוא היה על ידי יוסף, וזה יש לומר שמרומז בדברי יעקב אלו האלקים היינו מספר הטבע אותו הטבע הרועה אותי כתרגומו דזן יתי ואמר מעודי ועד היום הזה שכלל שני ענינים אחד כפשוטו על השי"ת ברוך הוא ואחד על יוסף על זה קאי ועד היום הזה שבעת ההוא הוא היה הסיבה לזון אותו וכו' יברך את הנערים היינו שיבורך עם הנערים והבן:

ספה"ק קדושת לוי

בפסוק ויברכם ביום ההוא לאמור ישימך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה.

קודם נבוא לבאר מאמר חכמינו ז"ל במסכת מגילה (טו.) בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם, בשר ודם שופת את הקדירה ואחר כך נותן לתוכה מים ומדת הקדוש ברוך הוא נותן מים ואחר כך שופת את הקדירה. דכבר פרשנו בפסוק (שמות טו, כו) כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך, דידוע מאמר חכמינו ז"ל (מגילה יג ע"ב) השם יתברך מקדים רפואה למכה, וכונתו בהצרה רק בשביל הישועה שישלח אחר כך. וזהו כל המחלה, לשון פעולה, כלומר הפעולה והכוונת החולי אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אצלך כוונת כי אני ה' רופאך, רק בשביל הרפואה והישועה שאחר כך. וזהו בצרת איש ישראל חס ושלום החסדים קודם, כי כוונתו בהצרה על החסדים שמקודם רק

על ידי החולי האדם נעשה כלי לקבל השפע כדרך בני אדם כשרוצין לעשות מכלי קטן כלי גדול צריכה שבירה כן השם יתברך ברוך הוא רוצה להשפיע להאדם וצריך שיהא ביכולתו שיהיה יותר גדול גלל כן שלח לו צרה או חולי חס ושלוש שזהו שבירת הכלי קטן שאחר כך יהיה יותר גדול וזה החולי נקרא קדירה. וזה מאמר חכמינו ז"ל אדם שופת את הקדירה ואחר כך נותן מים לתוכה והקדוש ברוך הוא בתחלה נותן מים, פירוש החסדים דמים מרומז על חסד שכוונתו על חסדים. ואחר כך שופת את הקדירה, פירוש על ידי כוונתו לחסדים מתקן הקדירה, היינו האדם שבא לו הצרה שעל ידי זה יהיה כלי גדול שיהיה ביכולתו לקבל השפע וכוונתו הכל לטובה וקל להבין:

לפי זה יבואר הפסוק הנ"ל, כי יש בכאן דקדוק למה כתב זאת בברכה וישם את אפרים לפני מנשה, הלא אנו רואין בברכה ששם אפרים לפני מנשה. ולפי חכמינו ז"ל יבואר, שגם זה היה מהברכה שבירך את ישראל. דהנה כתבנו בישראל הישועה והרפואה הוא מקודם והוא העיקר הכוונה בצרת ישראל על הרפואה ועל הישועה שבא אחר כך כדי שיהיה כלי יותר גדול כנ"ל. והנה השם של מנשה רומז על הצרה ככתוב (בראשית מא, נא) ויקרא שמו מנשה כי נשני אלהים. והשם של אפרים מרומז על הישועה כמו שכתוב (שם נב) כי הפרני אלהים וכו'. ובאמת בישראל עם קדוש הישועה הוא מקודם והוא העיקר כנ"ל. וזהו וישם את אפרים, הוא הישועה. לפני מנשה, שמרומז על הצרה. כלומר שבישראל עם קדוש הישועה והרפואה הוא קודם והוא העיקר כנ"ל:

יהודה אתה יודוך אחיך.

או יבואר מלת אתה, כי ידוע שכל אדם צריך להתחזק בלבו אמונה זאת שבוודאי אין הקדוש ברוך הוא מואס חס ושלוש בשום תפילת עמו ישראל אף שהקדוש ברוך הוא נקרא הגדול הגבור והנורא לו דומיה תהלה אף על פי כן יקר בעיניו דיבורים של עמו ישראל אפילו ממי שהוא חס ושלוש בדיוטא תחתונה אף על פי כן מגיע מזה תענוג להבורא יתברך. ואל יחשוב אדם אם כן גדול כל כך מדת טובו של הקדוש ברוך הוא מה לי להתפלל בלב נשבר ונדכה בלא זה גם כן הקדוש ברוך הוא מקבל התפלה, אסור לאדם לחשוב כך, כי ראוי לכל אדם שיחשוב הדברים ההם קודם כל תפלה, דהיינו כמה מלאכים יש לו אשר כל מלאך הוא שלישי עולם והם כגרגיר החרדל בפני אופן אחד והאופנים כנ"ל לפני חיה אחת והחיות כנ"ל לפני כסא הכבוד וכולם שואלים איה מקום כבודו, ואתה בן אדם ישמעו אזניך מה שאתה מוציא מפין כולם אהובים כו' וכולם עושים באימה וביראה רצון קונייהם. מעתה יחרד האיש וילפת בעמדו להתפלל לפני מלך גדול כזה ומהראוי להזדעזע בכל אבריו וכן לאחר התפילה יחשוב בדעתו איך ימלא את לבבי לדבר בפי דברים בטלים ונהנה מהם הלא רגע אחד שדברתי מקודם לפני מלך גדול ונורא ובפרט שעתיד עוד לדבר לפניו והקדוש ברוך הוא מלא כל העולם כולו ואז יכול להיות שתהא תפלתו רצוי לפניו יתברך למלאות משאלותיו לטובה ומזאת התפילה מגיע להבורא ברוך הוא תענוג הוא הגורם שפע בכל העולמות, כי הכל תלוי במעשה

תחתונים על ידי תפילתינו ושירות ותשבחות שלנו. ונמצא מזה ניכר גודל טובתו יתברך שאף על פי שהוא מלך גדול כמו שאמרנו למעלה, אף על פי כן יקר בעיניו מאוד דיבורנו הן בעסק התורה הן בעסק התפילה וכמו שיסד הפייט אשר אומץ תהילתך ואבית תהילה וכו' והיא תהלתך. ומזה ניכר גודל אהבתו בנו יתברך. וגם ראה עוד אהבתו שקראנו אחים כנאמר (תהלים קכב, ח) למען אחי ורעי, ונמצא בזה המדה הוא מושג אצלינו ועל זה שייך מלת אתה ובמה ידוך אחיך, כמו שפרשנו:

ובזה נראה לבאר מאמר חכמינו זכרונם לברכה (ברכות יב.) כל הכורע כורע בברוך וכשהוא זוקף בזקף בשם, כי יש שני מיני עבודות. האחד, שיקח לעצמו רמיזא דחכמתא במה שראה בכל יום ויום גדולת הבורא ברוך הוא כאשר הארכנו לעיל עיין שם, ומחמת כן מחזיק עצמו לעבודתו ומחמת גודל התלהבות הגדול הבאה אליו בא יבא בשמחה גדולה כאשר ראינו מכמה בני אדם ומתענג מאוד מחמת השמחה ההוא וכשמרגיש התענוג ההוא אז רוצה תמיד להתלהב לעבודתו יתברך בכדי שיבא לו עוד התענוג ההוא ועיקר כוונתו מחמת התענוג ונמצא בעבודה כזו גורם שפע רב לכל העולמות ולכל נפשות קדושות ולכל רוחות קדושות ולעולם התחתון, ויש עוד סדר העבודה אשר למעלה מזו, דהיינו שעיקר כוונתו הוא רק בכדי שיגיע תענוג להבורא ברוך הוא כביכול לפי שגורם שיתגדל ויתקדש שמו הגדול לעלם ולעלמי עלמאי וזהו העבודה הגדולה וגורם גם כן שפע רב לכל העולמות. וההפרש שבין שני עבודות הנ"ל הוא, עבודה הא' היא מעילא לתתא שעובד את ה' מחמת שמקבל תענוג מן עבודת ה'. ועבודה הב', שהוא כדי שהבורא יתברך יקבל תענוג היא מתתא לעילא והורדת השפע בא מעצמה והוא עיקר כוונתו בכדי לגרום תענוג להבורא ברוך הוא. וזהו פירוש הגמרא כל הכורע וכו'. והנה ענין הכריעה הוא מעילא לתתא כחזירא, וידוע לכל שצדיק נקרא כל, דהיינו שיש מדריגה תחתונה, דהיינו שעיקר כוונתו בשביל שפע עליונה להורידה לעולם התחתון וזה כורע בברוך, דהיינו שגורם ברכה לעולם וזהו נקרא גם כן עבודת הבורא. אבל גילו לנו חכמינו ז"ל שיש מדריגה למעלה ממנו כמו שאמרנו לעיל וזהו זוקף בשם, שגורם תענוג להבורא ברוך הוא. וזהו ירך בעורף כו' ישתחוו לך בני אביך, דהיינו שאין זה הכח בהכריעה וזקיפה כי אם לישראל לבד ולא באומות כי שם נאמר לפניך ה' אלהינו יכרעו ויפולו, וזהו ירך עורף כו' ישתחוו לך בני אביך:

או יבואר, מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך.

פירוש, דהכלל שהסתכלות בהבורא ברוך הוא כביכול הוא עיקר התענוג והכלל כל דבר שהוא תמידי אפילו שהדבר בעצם טוב מאד עד אין שיעור אף על פי כן אין התענוג גדול כל כך מחמת שהוא רגיל אצלו. והנה העובדים את ה' תמיד לפעמים כביכול הבורא ברוך הוא מצמצם הבהירות שלו ואחר כך המה עולים למדריגה גדולה כדי שלא יהא תמידי. וזהו מאשר שמנה לחמו, מאשר היינו לשון שור כמו בנות צעדה עלי שור, דהיינו מהסתכלות גדולת הבורא ברוך הוא. שמנה לחמו, דהיינו הלחם של תורה, פירוש כשהקדוש ברוך הוא צמצם את עצמו כביכול והוא

באתגליא אז שמנה לחמו, והוא פירוש שהוא לפעמים באתכסיא כדי שיתן מעדני מלך, פירוש כדי שיהיה להצדיק תענוג, כי בודאי יותר מה שהעגל רוצה לינק פרה וכו', ואם כן מה שהבורא כביכול באתכסיא כדי שיהא להצדיק תענוג שלא יהיה תמיד:

או יבואר, מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך.

דהנה שמעתי ממורי ורבי הצדיק מורינו דוב בער זצ"ל פירוש הפסוק (ישעיה סא, י) שוש אשיש בה', דאני שש ויש לי שמחה ותענוג ממה שזכיתי לחזות בנועם ה' ולהתענג בעבודתו ומזה עצמו יש לי שמחה שזכיתי להתקרב להשם יתברך ולהתענג מעבודתו מרוב כל. וזהו שוש אשיש, שיש לי שמחה ותענוג ממה שזכיתי מאשר הוא עולם התענוג מזה שיש לנו תענוג מעבודת השם יתברך מזה עצמו יש לנו שמחה ותענוג שזכינו להתענג מעבודתו יתברך. וזהו שמנה לחמו, שלחם נקרא תענוג מזה עצמו שזכינו להתענג מעבודתו מזה עצמו יש לנו תענוג שזכינו לזה:

והוא יתן מעדני מלך.

על פי ששמעתי ממורי הצדיק מורינו דוב בער זיע"א על מה שאמרו חכמינו ז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, היינו שהתענוג נקרא פרנסה והשם יתברך מתענג בעבודת ישראל וישראל גורמים תענוג לאביהם שבשמים. וזהו יתן מעדני מלך, שמי שזוכה לעבוד השם יתברך באהבה שלימה וגמורה אהבה בתענוגים הוא יתן מעדני מלך, שגורם תענוג להשם יתברך וישמח ה' במעשיו:

ספה"ק באר מים חיים

(טז) המלאך הגואל אותי מכל רע וגו'.

הנה לא נזכר עד הנה שהקדוש ברוך הוא ישלח מלאכו ליעקב לגואלו מרע ואם כוונתו על מחנות המלאכים שליווהו בדרך ושמרוהו היה לו לומר המלאכים, ועוד זה דבר תימה הוא לבקש מהמלאך שהוא יברך את הנערים היכול יוכל המלאך לעשות דבר בלתי שליחות הקב"ה, ומאת ה' היה לו לבקש לברך הנערים. ואמנם הנה ידוע מאמר הכתוב (ישעיה כ"ח, י) כי צו לצו וגו' ופירושו נראה כי הנה נודע למארי קבלה מה שכתב מרן הרב האר"י ז"ל (בכוונת קרבן התמיד) וזה לשונו, צו גימטריא א"ל אדנ"י והוא בעשיה וצריך לתקנם שהקליפות אשר בעשיה הם קשים ורעים מאוד ונקראים עבודה זרה וצריך לשרפם וכו' לכן אמרו (סנהדרין נ"ו ע"ב) אין צו אלא עבודה זרה וכו' עד כאן:

והענין בעבודת בני ישראל הוא, כן כי נודע אשר עיקר גירוי היצר הרע ושליטת הקליפות באדם הוא בדברים הגופנים שמה הרגיעה שידה גדלה ותעשה פרי בהיות האדם עוסק בהן ונדמה לו מה עושה בזה הלא דבר ההיתר הוא, והוא הולך וממלא תאותו מהן בכל אות נפשו ומרבה תאותו בהן אף שכבר היה אפשר לו לפרוש מהן הנה הוא מתאוה תאוה פירוש שהוא רוצה שיהיה לו תאוה לזה ומרבה תאותו

ומגרה יצר הרע בנפשיה לאכול עוד ולשתות עוד ולבעול עוד ולהרבות כבוד עוד ועוד, ובכל אלה לא ימצא לו בלבו שום עול בנפשו כי יאמר התורה התירתו והוא הוא לו תכלית סם המות ואבדן גופו ונפשו משני העולמות ומה לנו להאריך בזה, וכבר דברנו מזה כמה פעמים אשר כל בחינת התאוות המה שורש הקליפות הרעים וכשאדם ממלא תאוותו מהן ברצונו הרי הוא מושלך ומוטל תחת יד כל הקליפות ושוב אין לבו ברשותו כי שוב לא יוכל לעבור על תאוותו גם בעבירה גמורה לרוב הרגלו והמשכתו אחרי התאוה ומזה יבוא בלאט לתכלית הרשעות והרעות. ותדע נאמנה כי אפילו אם לא יבוא לעולם לשום עבירה מזה רק זה לבד במה שממלא תאוותו בדברים הגופניים ברצון נפשו ומרבה חמדת נפשו בהן וחומד אחריהן גם כשאינם לפניו די לו והותר להיות ח"ו לנצח לא יראה אור בהיר בשחקים, כי כל התאוות שורש הקליפות הן והנמשך אחריהן אי אפשר לזכות באור פני מלך חיים אם לא אחר הזיכוך הרבה והרבה בעולם הזה או בגיהנם. רק האדם צריך ליחד לבו ומחשבתו וכל אבריו וגידיו ודיבורו ומעשיו וכל תנועותיו והרגשותיו שיהיה הכל ביחוד למלך עולמים ברוך הוא וברוך שמו הנכבד והנורא. ותמיד בעת עוסקו בהן צריך שיהיה אמיתיות כוונתו לשם ה', או מי שזיכהו ה' ברזי התורה לידע שורש כל דבר מה הוא ומה ענינו ומה שורשו במרכבה העליונה ועל מה זה ברא ה' זה לעשותו והוא עושה באמת לשם זה שלא בשביל מילוי תאוותו. וראיה שבעת עוסקו בהן ממעט מתאוותו כאשר יוכל כמו לאכול בלט בלט שלא בהלעטה לרבות התאוה ומיד אחר שבירת רעבונו יניח, וסעודה שהנאתך ממנה משוך ירך וכו' (גיטין ע'). כזה וכזה עושה דברים בנפשו לשבור תאוותו ולזכור באהבת ה' אשר בו שצריך להיות לבבו בוער לה' ולא אל התאוה, וכן בזיווג מקצר בדבר ומאריך והכל כדי לשבור תאוותו כפי אשר ידע אן תאוותו נוטה אם לקצר או להאריך הוא עושה בהיפוך והכל באימה ויראה בבושה והכנעה בזה השולחן אשר לפני ה' ובבחינות שונות כמה פעמים שלא להשטות עצמו כי היצר הרע יוכל לסמא עיני האדם בקל שידמה לו שהוא עושה לשם ה' והוא שקר כי אם לא היה מתאוה מצד עצמו לזה לא היה עושהו כלל ועתה שמתאוה אומר לנפשו שיעשה זה כי הוא נצרך אל העבודה, וכמו כן בכל תאוות הגופניות עושה אותן רק לשם ה', ומה שמתאוה לבו והוא מבין שאינו לה' מיד הוא פורש והולך לו. ואפילו אם אוכל כדי להיות בריא וחזק לעבודה, טוב וטוב הוא אבל על פי התנאים האמורים שיבחין בנפשו היטב שלא יהיה לתאוותו ואז גם זה טוב הוא כי אחר כך בעת עומדו לעבודה בתורה ותפילה על ידי כח האכילה ההיא הרי הוא מעלה ממנה כל בירורי ניצוצי הקדושה שבה כידוע כי זה הוא כל בחינת הבירור כשמברר בנפשו למאס ולהבזות בלבו בחינת התאוה הגשמית שיש בדבר ההוא ואינו עושה זאת כי אם בעבור דבר ה' שיש בדבר הזה למצותו ועבודתו, בזה יושלך ויופל כל בחינת הגשמיות שהוא בחינת הקליפות אשר בדבר הזה, וכח ה' שבו הוא מתעלה ומתקלס למעלה כי כשם שהוא בירר בנפשו הטוב מן הרע שמאס ברע ובחר בטוב כך יבורר הטוב מן הרע שבדבר הזה על מכונו: